

R

REVEIL-SERIE

SLA TOCH ACHT OP
DEZE ZALIGHEID

BERNARDUS SMIJTEGELT

No. 545

JUNI 2018

BERNARDUS SMIJTEGELT

Bernardus Smijtegelt is een van de bekendste predikanten uit de tijd van de Nadere Reformatie. Hij werd geboren op 20 augustus 1665 te Goes, als zoon van Marinus Smijtegelt (boekverkoopster) en Anna Lambregtse. De familie was afkomstig van Tholen.

Smijtegelt studeerde theologie in Utrecht waar hij veel contact had met de hoogleraar Melchior Leydekker. In 1686 verdedigde hij bij hem een aantal stellingen over Augustinus en diens werk "Over de eenheid der kerk". Hij droeg deze op aan zijn vader, en aan zijn oom Petrus Smijtegelt, predikant te Middelburg. Zijn medestudenten achtten hem hoog vanwege zijn godsvrucht en heel zijn houding.

Hij was op en top een Zeeuw: zijn studiejaren in Utrecht waren de enige die hij doorbracht buiten Zeeland. Smijtegelt bleef ongehuwd. In 1689 werd hij bevestigd tot predikant te Borssele. Van daar vertrok hij in 1692 naar zijn geboortestad Goes. Kort na zijn komst daar gaf hij blijk van wijsheid en pastoraal inzicht bij een hevige twist rondom de benoeming van een

paar rentmeesters.

In 1695 nam hij de herdersstaf op in de gemeente van Middelburg. Hij verwierf zich daar in de loop der jaren grote invloed en aanzien als trouwe pastor en bovenal prediker. Smijtegelt was een populaire predikant die gewoon was voor de vuist weg het woord te voeren. “Zijn stem was zeer fors, ‘als een klok die het kerkgebouw tot in de hoeken vervulde’. In zijn jongere jaren sprak hij met ‘een lijmerige preektoon’. Maar later liet hij dat varen - hij had zulke hulpmiddelen om zijn bevindelijkheid te bewijzen volstrekt niet nodig - en sprak hij eenvoudig en natuurlijk” (dr. M.J.A. de Vrijer, Ds. Bernardus Smijtegelt en zijn “Gekrookte Riet”, pg. 127). Hij had een levendige stijl. Zelf heeft hij geen van zijn preken volledig opgetekend. Sommigen hebben geprobeerd ze op te nemen, van wie Maria Boter de meest bekende is.

Hij was zeer geliefd. Algemeen betitelde men hem als vader Smijtegelt, of ‘de oude van het Singel’. Hij verstond het zich als boeteprediker te richten tot alle lagen der samenleving. Kwaden van allerlei aard werden door hem aan

de orde gesteld. Niemand, hoog of laag, werd door hem gespaard. Dus viel hem ook smaad ten deel. Verder was zijn prediking een doorgaande oproep tot het beoefenen van persoonlijke godsvrucht. In eigen persoon stelde hij een voorbeeld van zuivere wandel, in ootmoed en eenvoud, ook in geloof.

Sinds 1729 leed hij aan erge, lichamelijke pijnen en was hij meer dan eens ziek. In 1735 werd hem eervol emeritaat verleend. Op 6 mei 1739 ontsliep hij.

Veel preken van Smijtegelt worden thans nog opnieuw uitgegeven en met veel zegen gelezen. Bijzonder is dat hij 145 preken heeft gehouden over Mattheüs 12:20-21. Ze werden in twee delen uitgegeven onder de titel “Het gekrookte riet” (’s-Gravenhage en Middelburg 1744).

Bron: Biografisch Lexicon voor de geschiedenis van het Nederlandse Protestantisme, deel 3, blz. 337-340.

De hiernavolgende preek is herschreven in de taal en stijl van het hedendaagse Nederlands. Ze is afkomstig uit het boek “Twee en dertig uitmuntende predicatiën”, volgens een onlangs

gevonden handschrift, loopende van den jare 1698-1713. Het is de 27e preek (blz. 254-266), gepredikt te Middelburg, in de Oostkerk, op zondagmorgen den 14 mei 1713. De bundel is uitgegeven bij P.J. Milborn te Middelburg in 1861, onder toezicht van ds. Pieter van Dijke, gereformeerd leraar te Middelburg.

SLA TOCH ACHT OP DEZE ZALIGHEID

door

BERNARDUS SMIJTEGELT

*“Hoe zullen wij ontvlieden, indien
wij op zo grote zaligheid geen acht
nemen?”* *Hebreeën 2:3a*

Het is opmerkelijk dat Salomo zegt: ‘Omdat niet haastig het oordeel over de boze daad geschiedt, daarom is het hart van de kinderen der mensen in hen vol om kwaad te doen’ (Prediker 8:11). De koning wil hiermee zeggen dat zondigen zonder dat er straf volgt, de zondaar in het zondigen verhardt. Het is een waar woord in Romeinen 2: ‘Maar naar uw hardheid en onbekeerlijke hart vergadert gij uzelf toorn als een schat in de dag des toorns en der openbaring van het rechtvaardige oordeel Gods.’ Ook dat in vers 4: ‘Of veracht gij de rijkdom van Zijn goedertierenheid en verdraagzaamheid en lankmoedigheid, niet wetende dat de goeder-

tierenheid Gods u tot bekering leidt?’ God laat een mens soms zondigen en Hij zwijgt (Psalm 50:21). Ja, soms wordt een zondaar zo brutaal in de zonde dat hij zegt: ‘Waar is de God van het oordeel?’ (Maleachi 2:17). Dan zegt hij met andere woorden: ‘Waar blijft het oordeel? U maakt ons wat wijs; alle dingen blijven zoals ze zijn, want er zijn geen banden tot hun dood toe en hun kracht blijft fris.’ Maar al duurt het geduld van God heel lang, het zal niet eeuwig duren. Al komt God niet direct, Hij komt zeker. Dat hebben we ook in de eerste wereld gezien. Het oordeel werd niet snel voltrokken, want de Heere stelde het honderdtwintig jaar uit. Toen die tijd echter voorbij was, kwam het oordeel definitief. Het oordeel over Sodom en Gomorra kwam niet direct, maar de Heere kwam op Zijn vastgestelde tijd. Hij zei: ‘Ik zal afdalen op de aarde en bezien, of zij naar hun geroep, dat tot Mij gekomen is, het uiterste gedaan hebben.’ En toen kwam het oordeel des te verschrikkelijker. Het oordeel over de nakomelingen van Cham kwam niet direct, maar het kwam wél. Want de Heere zei: ‘De maat van hun ongerechtigheid is nog niet vol.’ Maar achthonderd

jaar na de vervloeking was de maat wél vol en het oordeel kwam. Al volgde het oordeel niet direct op de boze daden van Israëel, het kwam wél. Zij moesten hun land verlaten en werden naar Babel gevoerd. Zo was het in de tijd van het Oude Testament en zo is het ook in het Nieuwe Testament.

‘Omdat niet haastig het oordeel over de boze daad geschiedt, daarom is het hart van de kinderen der mensen in hen vol om kwaad te doen.’ Zo komt Paulus hier in deze brief en zegt: ‘U leeft in de heerlijke tijd van het Nieuwe Testament. U mag een lieflijke boodschap horen. Er wordt op de fluit gespeeld.

’Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen? Welke, begonnen zijnde verkondigd te worden door de Heere, aan ons bevestigd is geworden door degenen die Hem gehoord hebben.’ Met deze boodschap kwam Jezus ook. Hij zei tegen hen die onder deze heerlijke prediking leefden, maar er toch geen acht op sloegen: Wee hen, want ‘het zal Tyrus en Sidon verdraaglijker zijn in de dag des oordeel, dan u. En gij, Kapérnaüm,

die tot de hemel toe zijt verhoogd, gij zult tot de hel toe neergestoten worden. Want zo in Sodom die krachten waren geschied, die in u geschied zijn, zij zouden tot op de huidige dag gebleven zijn. Doch Ik zeg u, dat het het land van Sodom verdraaglijker zal zijn in de dag des oordeels, dan u' (Mattheüs 11:22-24). Dit is ook de prediking van Paulus. Deze apostel was wonderlijk verblijd met de heerlijke dagen van het Nieuwe Testament en met de bediening van de Geest, 1 Korinthe 2. Vergeleken met de bediening van het Nieuwe Testament bezat die van het Oude geen heerlijkheid. De Heere doet moeite u naar Zich toe te trekken; Hij roept u en nodigt u. 'Wel', zegt de apostel, 'naar die maat zult u ook gestraft worden. Was de straf in het Oude Testament zwaar, in het Nieuwe Testament zult u zoveel te zwaarder gestraft worden.'

Wij willen vier zaken bezien:

1. Een grote zaligheid die nog heerlijker beschreven wordt.
2. Een grote overtreding met betrekking tot die zaligheid.
3. Het dreigement.

4. Het onvermijdelijke gevolg: zij die op deze zaligheid geen acht slaan, kunnen en zullen hun straf niet ontlopen.

1.

In de eerste plaats gaat het hier om een zaligheid, een grote zaligheid. Het woord ‘zaligheid’ heeft een lieflijke klank; het hart gaat open als men het hoort noemen. Ieder mens wil wel zalig zijn. Dat is geen wonder als we bedenken wat zaligheid inhoudt. Het is iets wat ons bevrijdt van het hoogste kwaad en ons het hoogste goed doet genieten. Omdat alles op deze wereld onvolmaakt is, zal dit goede haar hoogtepunt bereiken in de hemel, als God zal zijn ‘alles en in allen’. Als Gods kinderen sterven, zullen ze de zaligheid ervaren als ze met hun ziel boven bij God zijn en hun lichaam rust in het graf. Voor hen geldt: ‘Zalig zijn de doden, die in de Heere sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid; en hun werken volgen met hen’ (Openbaring 14:13). Als men aan het sterfbed van zulke mensen staat, kan men zeggen: ‘De strijd is gestreden en de loop geëindigd.’

De zaligheid wordt hier in dit leven al ervaren als de zonden vergeven worden. ‘Welgelukzalig is de mens, die de HEERE de ongerechtigheid niet toerekent’ (Psalm 32:2). Als zij God als hun eigendom mogen ontvangen, geldt voor hen: ‘Welgelukzalig is het volk, welks God de HEERE is’ (Psalm 33:12). Zalig zijn de armen en de hongerigen, de dorstigen en de treurigen. Tegen zulke mensen kan men zeggen: ‘Aan u is zaligheid geschied.’ De zaligheid wordt ook al ervaren in de bediening en de verkondiging van die zaligheid. Daarom wordt er gezegd: ‘Zalig zijn die horen hetgeen u hoort.’ Deze zaligheid wordt in de tekst bedoeld. Men moet echter goed beseffen dat men onder deze bediening toch verloren kan gaan.

In welk opzicht wordt de bediening van het Evangelie zaligheid genoemd?

In de eerste plaats, omdat deze bediening ons bekend maakt waarin het geluk en de zaligheid bestaat voor een ellendige, verloren zondaar. Zij laat het ons zó duidelijk en in zulke heldere bewoordingen weten, dat wij het niet kunnen misverstaan. U zult niet tot uw verontschuld-

ging kunnen zeggen: ‘Ik heb het niet geweten.’ We lezen: ‘Een zekere dienstmaagd, hebbende een waarzeggende geest, ontmoette ons, die haar heren groot gewin toebreacht met waarzeggen. Deze volgde Paulus en ons achterna, en riep, zeggende: Deze mensen zijn dienstknechten van God de Allerhoogste, die ons de weg der zaligheid verkondigen’ (Handelingen 16:16-17). De bediening van het Evangelie wordt ook zaligheid genoemd, omdat ze het middel is waardoor men tot de zaligheid kan komen. Om die reden wordt het genoemd een kracht Gods tot zaligheid voor een ieder die gelooft (Romeinen 1:16). Het zijn pijlen, het is een zwaard, een hamer en een vuur. U zou wellicht kunnen vragen: ‘Hoe kan een predikant mijn hart raken?’ Wel, dit gebeurt omdat hij het Woord gebruikt. ‘Zo is dan het geloof uit het gehoor, en het gehoor uit het Woord Gods’ (Romeinen 10:17).

Paulus spreekt niet alleen over de *zaligheid*, maar hij noemt het een *zo grote zaligheid*. Wanneer gebruikt men de woorden *zo groot*? Allereerst als het verstand het niet kan bevat-

ten; het gaat het verstand te boven. Vervolgens als we de betekenis niet onder woorden kunnen brengen. Jakobus zei eens: ‘Ziet, een klein vuur, hoe grote hoop hout het aansteek,’ (Jakobus 3:5). Johannes zegt: ‘Zie, hoe grote liefde de Vader ons gegeven heeft, namelijk dat wij kinderen Gods genaamd zouden worden’ (1 Johannes 3:1). Ook Paulus zegt: ‘Die ons uit zo grote dood verlost heeft’ (2 Korinthe 1:10). Hij wil zeggen: ik kan het niet onder woorden brengen. Om deze reden zegt Jesaja: ‘Ja, van ouds heeft men het niet gehoord, noch met oren vernomen, en geen oog heeft het gezien, behalve Gij, o God, wat Hij doen zal hem, die op Hem wacht’ (Jesaja 64:4).

Wat is de oorzaak dat deze bediening zó hoog en verheven is dat we moeten zeggen: ‘Het is mij te hoog en te wonderlijk’?

In de eerste plaats: als u ziet op de grootheid van de zaligheid, bedenk dan dat de Drie-enige God haar heeft uitgewerkt. De *Vader* heeft al in de eeuwigheid Zijn raad en het verbond des vredes tot stand gebracht om dat aan de mensen bekend te maken. De Joden zeiden

destijds: ‘Zesenvertig jaar is er aan de tempel gebouwd’, en toen de discipelen naar de tempel stonden te kijken, zeiden ze: ‘Meester, zie hoedanige stenen en hoedanige gebouwen, (Markus 13:1). Als we dan bedenken dat zo’n grote Ontwerper in de eeuwigheid al bezig was om dat aan de mensen bekend te maken, en dat het werk van deze Ontwerper een volmaakt werk is, mag men die zaligheid dan niet noemen: zó groot?

Let verder op het werk van de *Heere Jezus* met betrekking tot deze zaligheid. God kon deze bediening niet geven zonder dat het de Zoon Zijn bloed kostte. Het burgerrecht van Rome kon nog met geld gekocht worden, maar de verkondiging van het Evangelie kon alleen maar gekocht worden met de dood van de Zoon van God (Johannes 3:16 en Romeinen 5).

Zie hoe groot de zaligheid is, als u bedenkt dat God de *Heilige Geest* ook Zijn aandeel in het werk heeft gehad. Hij was daar als een Getuige. Hij nam het op Zich om alles in een boek te schrijven. Wij lezen hoe David eens zei: ‘Dit alles heeft men mij bij geschrift te verstaan gegeven’ (1 Kronieken 28:19). Zo

kunnen wij nu ook zeggen: Deze bediening heeft de Heere Zélf in Zijn Woord aan ons bekend gemaakt. ‘De Geest des HEEREN heeft door mij gesproken, en Zijn rede is op mijn tong geweest. De God Israëls heeft gezegd, de Rotssteen Israëls heeft tot mij gesproken’ (2 Samuël 23:2-3a). Ja, er is nog meer. Hij wil die zaligheid ook toepassen, Hij wil ook in u komen wonen. Hij verklaart en verzegelt dat Zijn werk waarachtig is en dat Hij Zelf de eerste vrucht van de oogst is. Hij versiert u als Zijn bruid met allerlei versierselen en Hij is het badwater waarin u gewassen wordt (1 Korinthe 10). Kan de apostel daarom niet terecht spreken over *een grote zaligheid*, als u bedenkt hoe een Drie-enige God die tot stand heeft gebracht?

Let er ook eens op wat deze zaligheid inhoudt. Zij geeft het leven, ogenzalf en geestelijke goederen, het kleed der gerechtigheid. Zij brengt u in het wijnhuis, in de binnenkamer en er wordt met u naar uw hart gesproken. U ontvangt rijkdom en eer, duurzaam en blijvend goed, een parel, een schat in de akker, wijn en melk. ‘Ja’, zegt de Heere, ‘Ik geef u nu al de

voorsmaak. Ik zal u bewaren en u ten slotte tot Mij brengen. Ik zal u het pand en de kroon geven die Ik bewaard heb.’ Is deze bediening niet een *grote* zaligheid als u let op de *grote* gaven die ze aanbiedt?

Let er ook eens op *Wie* dit aanbiedt. Het is de grote God! Hij spreekt eerst door Zijn knechten: ‘Al deze dingen worden door God geschonken.’ Stel u eens voor dat een belangrijke vorst aanklopt aan de deur van een arme man, en dat die weigert hem binnen te laten. Zou dat niet beschouwd worden als een ernstige belediging? En nu komt de grote God en Hij klopt en blijft kloppen. Aanhoudend klopt Hij en Hij zegt: ‘Doe toch open.’ Kunt u dit begrijpen?

Let er ook op aan wie de Heere deze grote zaligheid aanbiedt. Het is aan een zondig volk, niet meer dan stof en as. Het zijn opstandigen en ongehoorzamen. Als hun ogen opengaan, moeten ze zeggen: ‘Ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u, en ik ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden’ (Lukas 15:21). Hij moet met Petrus bitter wenen en met de tollenaar van verre staan en uitroepen: ‘O,

God, wees mij zondaar genadig' (Lukas 18:13). Als de Heere Jezus zijn ogen opent, moet hij zeggen: 'Ik ben als een ontijdig geborene, de grootste van de zondaren, de minste van alle heiligen.' Ieder moet zeggen: 'Wie ben ik dat U naar mij omziet!'

Let nu ook eens op de manier waarop. De Heere geeft u predikanten, zonen 'des donders' en zonen 'der vertroosting' die voor u op de fluit spelen en die voor u liederen zingen om hun liefde daarin uit te drukken. Wij roepen u op tot getuige. Heeft de Heere u geen predikanten gegeven die naar uw hart gesproken hebben? Zo heeft de Heere alles gedaan om uw hart te raken. Ja, niet één keer, maar wel duizend keer. Het is niet de eerste keer dat u deze bediening verkondigd wordt; het is ook niet de honderdste of de duizendste keer. Wellicht dat we de eerste keer al door de boodschap getroffen werden. De Heere brengt deze momenten later in herinnering. Dan klinkt het: 'Veertig jaar heb Ik verdriet gehad van dit geslacht' (Psalm 95:10). En: 'Ik heb mijn handen uitgebreid' (Jesaja 65:2). Op een andere plaats lezen we: 'Dit is het drieëntwintigste

jaar'. Dan komt de Heere Jezus bij de vijgenboom en zegt: 'Drie jaar heb ik daarop naar vruchten gezocht.' Paulus zegt tegen de ouderlingen van Éfeze: 'U weet hoe ik drie jaar niet opgehouden heb u te vermanen.'

Ik denk dat Paulus met recht mag zeggen: *zo grote zaligheid*, als we letten op de gunstige voorwaarden die worden aangeboden. De Heere zegt: 'Wat is het waar u naar uitziert, wat wilt u van Mij? Ik zal het u geven; ik zal mijn vreze in uw hart geven' (Jeremia 32:40). En: 'Ik zal maken dat u in Mijn inzetten zult wandelen' (Ezechiël 36:27). De Heere vraagt niet méér dan Hij Zelf belooft te werken. De Heere zegt: 'Kom maar onder de genademiddelen en Ik zal u in het hart grijpen.' Wat wilt u nog meer ontvangen?

Ja, Paulus geeft nog een nadere beschrijving van deze bediening. Hij zegt: 'Zij is door de Heere Zelf verkondigd.' Als het niet waar was dat deze bediening door de Heere ingesteld is, zou u de predikanten weggagen. Wij zouden niet langer predikant blijven, maar wij zouden onze bediening beëindigen. Het is de Heere Die door

de mond van Zijn knechten laat verkondigen: 'Wij bidden u van Christus' wege, laat u met God verzoenen' (2 Korinthe 5:20).

Deze bediening is geen verzinsel, want Jezus Die het verkondigt, is een waarachtige Getuige. Hieruit blijkt duidelijk dat zovele beloften van God als er zijn, die zijn in Hem ja, en zijn in Hem amen (2 Korinthe 1:20). Welnu, als het de Heere Jezus Zelf is Die dat Evangelie preekt, dan zal het niet zonder vrucht blijven. Dan is uw arbeid niet ijdel in de Heere (1 Korinthe 15:58), want het is van de Heere. Hij heeft scherpe pijlen om te schieten en Hij spreekt met gezag.

Hoe is de Heere begonnen met de verkondiging van het Evangelie? Is dat al niet begonnen in het Oude Testament? Ja, het is begonnen in Genesis 3:15, en daarna is de Heere met de verkondiging verder gegaan met als hoogtepunt het Evangelie van de vervulling in het Nieuwe Testament.

We lezen hier: 'Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen' (Mattheüs 3:2). In Lukas 4:21 zegt Hij: 'Heden is deze Schrift in uw oren vervuld,' namelijk wat Jesaja voorzegd had (Jesaja 61). Johannes stuurt boden tot Hem

om te vragen: ‘Zijt Gij Degene Die komen zou, of verwachten wij een ander?’ Hij antwoordt: ‘Ga heen en boodschap Johannes weder, wat gij hoort en ziet: De blinden worden ziende, en de kreupelen wandelen; de melaatsen worden gereinigd, en de doven horen; de doden worden opgewekt, en de armen wordt het Evangelie verkondigd’ (Mattheüs 11:3-5 en Jesaja 42:7). Zo is de Heere Jezus begonnen met de verkondiging van het Evangelie en het is dít Evangelie dat verkondigd zal worden over de hele wereld en tot aan het einde van de tijd. De apostel zegt niet alleen dat de Heere *begonnen* is met het te preken, maar hij zegt ook dat het aan ons *bevestigd* is door degenen die Hem gehoord hebben. Wij hebben het gehoord en het is bevestigd door veel getuigen. ‘Hetgeen wij gehoord hebben, hetgeen wij gezien hebben met onze ogen’ (1 Johannes 1:1). Toen de apostelen een andere apostel gingen verkiezen in de plaats van Judas, zeiden ze: ‘Het is dan nodig dat van de mannen, die met ons meegegaan zijn al de tijd, waarin de Heere Jezus onder ons in- en uitgegaan is, beginnende van de doop van Johannes, tot de dag toe waarop Hij van ons opgenomen is,

een van hen met ons getuige worde van Zijn opstanding' (Handelingen 1:21-22). Paulus zegt: 'En ten laatste van allen is Hij ook van mij, als van een ontijdig geborene, gezien' (1 Korinthe 15:8). 'Ja, ik heb Hem zelf ook gehoord toen Ananias bij mij kwam en tegen mij zei: Sta op, laat u dopen en uw zonden afwassen.'

De verkondiging is ook aan óns bevestigd. 'Wel', zei de apostel, 'wij zijn ook zondaars en de Heere heeft het ons laten verkondigen dat Hij voor zondaars gekomen is. U hebt aan ons een voorbeeld; het is aan ons bevestigd.' Het is een groot voorrecht als een predikant kan zeggen: 'Ik was ook dood in de zonden, maar mij is barmhartigheid geschied.' Ja, het is door voorbeelden bewezen. Zie eens hoe vele duizenden door deze verkondiging van het Evangelie bekeerd zijn.

Nu ziet u, geliefden, dat de apostel terecht mag spreken over een *zo grote zaligheid*.

2.

We moeten nu letten op het tweede punt, namelijk de grote overtreding met betrekking tot deze zaligheid.

Die houdt in: er geen acht op slaan. We zoeken op een beleefde en fatsoenlijke manier naar een verontschuldiging en we bedanken zo ongemerkt voor de nodiging die aan ons gedaan wordt. De genodigden voor de bruiloft deden hetzelfde. Als het zo'n grote zonde is om op een beleefde en fatsoenlijke manier niet te willen luisteren, bedenk dan wat het einde zal zijn van hen die het onverschillig en brutaal verwerpen. Wilt u weten wat het is, er geen acht op te slaan? We zullen het u aantonen, en dan zult u zien dat het steeds ernstiger wordt.

In de eerste plaats betekent op iets geen acht slaan: het te veronachtzamen. Een mens hoort de prediking; hij hoort dat er op bekering wordt aangedrongen; hij hoort dat er gezegd wordt: Zonder bekering kan niemand God zien. Wat doet hij? Hij wijst die predikanten beleefd af. Hij denkt, het zal wel meevallen. Wanneer men tijdens de huisbezoeken aangesproken wordt, wijzen ze de predikanten op een beleefde en vriendelijke manier af. Ze zeggen: 'U dringt op bekering aan, het is waar, maar ik kan mijzelf niet bekeren.' Of: 'Ik heb nog zoveel te doen.'

Het gaat net als met de genodigden voor de

bruiloft. De een had een akker gekocht, en die zei: 'Ik heb een akker gekocht, en het is nodig dat ik uitga en hem bezie; ik bid u, houd mij voor verontschuldigd.' En een ander zei: 'Ik heb vijf juk ossen gekocht en ik ga heen, om die te beproeven.' De derde zei: 'Ik heb een vrouw getrouwd en daarom kan ik niet komen' (Lukas 14:18-20).

Zo is het ook hier. Men zegt: 'Het is nog niet zonder hoop; ik heb nog tijd genoeg.' Of: 'Het zal zo niet blijven, ik zal mijn leven verbeteren, ik zal het nog goed maken, u zult in de toekomst geen reden hebben tot klagen.' Maar daar komt niets van. Dit noemen we: op de zaligheid geen acht slaan.

Dit is de eerste manier, waarbij men de predikanten op een beleefde en zachte manier afwijst zoals Naäman deed. 'Zie', zei hij, 'ik zei bij mijzelf: Hij [Elisa] zal voorzeker naar buiten komen, en staan, en de Naam van de HEERE, zijn God, aanroepen, en zijn hand over de plaats strijken.' Hij wees de profeet stilzwijgend af en hij zou het daarbij gelaten hebben als een van zijn knechten niet tot hem gesproken had. Hij deed wat Nafthali ook deed: die sprak schone woorden.

Weet u dat er nog een tweede en ernstiger manier is om geen acht te slaan op deze zaligheid? Dat kan door een domme en niet te verontschuldigen onkunde. Men mist dan de meest elementaire kennis. Al gaat men jaar in jaar uit naar de kerk, toch begrijpt men niet waarom het in de kern van de zaak gaat. Deze mensen kennen God niet, zichzelf niet en evenmin de weg van de bekering. Ze zijn net als de jonge woudezels. Men zou tegen hen kunnen zeggen: ‘Want sommigen hebben de kennis van God niet. Ik zeg het u tot schaamte.’ In hun begrip zijn ze als de zuigelingen, terwijl ze leraars behoorden te zijn vanwege de tijd (Hebreeën 5:12). Welnu, dit is de tweede manier om geen acht te slaan op deze zaligheid. Onderzoek uzelf of u ook aan deze domme en niet te verontschuldigen onkunde schuldig staat. De derde en nog ernstiger manier om geen acht te slaan op deze grote zaligheid, is het moedwillig verwaarlozen van de middelen der genade. Hoe velen blijven thuis of liggen op bed als het Woord van God wordt gepreekt! Zo verwaarlozen zij hun zaligheid. Wat verwaarloost een schipper zijn tijd als hij het tij

laat verlopen. Wat verwaarloost een koopman zijn kans op winst als hij niet op die plaatsen aanwezig is waar hij voordeel kan behalen. U bidt niet, u leest niet en u laat de onderlinge bijeenkomsten na. Bedenk: u slaat geen acht op deze zaligheid als u niet aanwezig bent waar het Woord gepreekt wordt.

Weet u wat de vierde en nog ergere manier is om geen acht te slaan op deze zaligheid? Als u een bedekte of – misschien moet ik wel zeggen – een openbare vijand geworden bent van deze zaligheid en u maakt deze leer belachelijk en spot ermee. U zou alles wel willen doen om ze tegen te werken. U zegt: ‘Die leer is uiterst schadelijk en een sekte in de wereld; ze verontrust de wereld.’ U die naar het vlees wandelt, vervolgt degenen die naar de geest wandelen.

Dit was de beschrijving van deze overtreding in vier trappen.

3.

Maar wat zijn daarvan nu de gevolgen? Zal de straf daarop uitblijven? Nee, daar komt Gods hand en Zijn Woord, zoals de schrijvende hand aan de muur bij Belsazar:

‘Gij zijt in weegschalen gewogen; en gij zijt te licht bevonden’ (Daniël 5:27). Hier in de Hebreënbrief schrijft de Heere: ‘Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen?’ Het is God Die schrijft door de hand van Paulus: ‘U kunt het niet ontvluchten.’ Wat zullen ze niet ontvluchten? Lees het eerste en het tweede vers van Hebreëën 2 over het ‘doorvloeien’. En wat is dan de rechtvaardige straf? Als zij zondigden tegen de wet, die door middel van de engelen gegeven is, moesten zij zonder barmhartigheid sterven. Dat was een rechtvaardige straf. Als ouders zagen dat hun kinderen de Heere ontrouw werden, moesten zij hen aangeven. Zij moesten uitgeroeid worden, al betrof het een hele stam. Toen de inwoners van Beth-Semes tegen het gebod in de ark keken, doodde de Heere van hen zeventig mannen en nog eens vijftigduizend mannen. Toen Uza een keer onvoorzichtig met zijn hand naar de ark greep, strafte de Heere hem zodat hij stierf. Toen de koning Uzzia het reukwerk ging offeren, strafte de Heere hem met melaatsheid. En dit betrof nog maar wetten die later afgeschaft zouden worden.

Wilt u nu weten wat u niet zult kunnen ontlopen?

God zal als een rechtvaardige straf de kandelaar van Zijn Woord verplaatsen. Hij zal u brengen in een toestand waarin niets u verontrust, en waarin uw geweten zorgeloos geworden is en slaapt, ja, als het ware is dichtgeschroeid.

Weet u wat u niet zult kunnen ontlopen?

Vreselijke oordelen zullen uw land teisteren.

Men zondigt op een brute wijze tegen het Evangelie alsof het om een onbelangrijke zaak gaat. Dit grijpt om zich heen en het is niet tegen te houden. Zal de Heere dit ongemerkt voorbij laten gaan? Wees er zeker van: u zult de vreselijke oordelen over uw land niet kunnen ontvluchten. Er is geen grotere zonde dan de zonde tegen het Evangelie.

Wroeging en een knagend geweten zult u ook niet kunnen ontlopen, waardoor u zult moeten toegeven: ‘U bent rechtvaardig, maar ik ben goddeloos; bij U, o Heere, is de gerechtigheid, maar bij ons is de beschaamdheid der aangezichten’ (Daniël 9:7). Zegt u: ik vond deze prediking te hard, en daarom koos ik mijn eigen weg. Het zal dan waar worden dat hun

worm niet sterft en het vuur niet uitgeblust wordt (Markus 9:44).

U zult de rechtvaardige straf van de eeuwige ondergang niet kunnen ontlopen. Nu hoort u het ons preken, maar misschien zult u het binnen afzienbare tijd zelf ervaren. Nu zegt de apostel: ‘Hoe zult u het ontvlieden?’ Wat bedoelt hij met: ‘Hoe zult u’? Hij zegt met andere woorden: ‘Ik ben niet in staat een manier of een middel aan te wijzen waardoor u het kunt ontlopen; ik kan niets noemen. Als u een manier weet om het te kunnen ontlopen, vertel het mij dan.’ Met de woorden ‘Hoe zult u’ drukt hij uit: ‘Wees er zeker van dat u het oordeel niet zult kunnen ontlopen!’

4.

Nu komen we bij ons vierde punt: als u op deze zaligheid geen acht slaat, is het onmogelijk dat u deze straf zult kunnen ontlopen. Het is niet mogelijk. Wanneer zij die menselijke wetten overtreden, moeten sterven, kunt u niet vrijuit gaan als u zondigt tegen de wet van de engelen. De Heere Jezus kon als Borg de straf niet ontlopen. Wel, hoe zal het dan met u gaan? Ook

Gods kinderen, die genade gevonden hebben in de ogen van de Heere, worden elke keer gestraft, en zij moeten zelf de pijn daarvan ondergaan. Wel, bedenk dan toch: ‘Indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddeloze en zondaar dan verschijnen?’ Waar zult u blijven? Zie, de gevallen engelen konden hun straf niet ontlopen. Hoe zult u het maken? Let op de voorbeelden in het Woord. Ik weet niet hoe u het kunt ontvluchten. U die de genademiddelen verwerpt, denkt misschien: ‘U bent niet de meest wijze man’. Wij vragen u: ‘Was Paulus niet een wijze man?’ Wel, God geve dat dit woord voor u geen klinkend metaal noch luidende schel hoeft te zijn. Het is nog hetzelfde Evangelie; het is u al zo lang en zo vaak verkondigd. Als u de predikanten in deze tijd zou vragen: ‘Ziet u nog zegen in uw gemeente, dan zullen ze met Jesaja moeten klagen: ‘Wie heeft onze prediking geloofd, en aan wie is de arm des HEEREN geopenbaard?’ (Jesaja 53:1).

Toepassing

Kom geliefden, onderzoek u! Behoort u tot degenen die ons op een beleefde manier

afwijzen? Dit deed Felix ook: ‘Voor ditmaal ga heen; en als ik gelegen tijd zal hebben verkregen, zo zal ik u tot mij roepen’ (Handelingen 24:25). Het komt u niet goed uit. Het is als met die man die bij de Heere Jezus kwam en zei: ‘Heere, laat mij toe dat ik eerst heenga en mijn vader begraaf’ (Mattheüs 8:21). Kunt u de kinderen en de ouders tellen die onverstandig zijn en geen kennis hebben? Er is zoveel onkunde! We moeten het Paulus nazeggen: ‘Want sommigen hebben de kennis van God niet. Ik zeg het u tot schaamte’ (1 Korinthe 15:34). Moeten wij u rekenen tot de spotters en de godloochenaars? Tegenwoordig is het in ons land zó gesteld dat er nauwelijks een predikant te vinden is die de zuivere leer preekt of er wordt van hem gezegd dat hij niet goed bij zijn verstand is. De mannen die bij Jehu zaten, noemden Elisa, die binnenkwam om hem te zalven, een onzinnige (2 Koningen 9:11). Ons land is vol met atheïsten of godloochenaars. Zullen we u eens twee belangrijke punten noemen die godloochenaars aanvoeren? In de eerste plaats kent onze godsdienst veel verborgenheden die men niet kan

begrijpen, zoals de heilige Drie-eenheid en de menswording van Christus. Maar men wil een godsdienst die men met het beperkte verstand kan begrijpen. Dat is echter geen godsdienst die uit God voortkomt. Het resultaat is: de Bijbel wordt aan de kant geschoven, die moet weg. Een tweede punt is de wereldse gezindheid. De een wil volop genieten in het leven, maar Gods Woord laat dat niet toe. De ander wil een goddeloos leven leiden zonder dat hij in zijn hart daarover schuld gevoelt, maar de Heere laat dat niet toe. Weer een ander wil rijk worden, maar daar geeft Gods Woord geen ruimte voor. Om deze redenen willen zij niet met God te maken hebben. Wel godloochenaars, wat zult u doen wanneer u zich alleen voor de Heere moet verantwoorden? Geliefden, denkt u dat deze mensen altijd voorspoed zullen hebben en dat het hun altijd voor de wind zal gaan? Nee, de Heere zal hen eens doen ondergaan. Geliefden, onthoud dit en bewaar het in uw hart.

Toehoorders, behoort u tot de verborgen of openlijke vijanden van deze zaligheid? U zegt

misschien: ‘Deze leer is als een besmettelijke ziekte en een sekte.’ Wanneer u zich voegt bij de onverschilligen, vragen wij u: ‘Bent u zó dwaas dat u op deze zaligheid geen acht slaat?’ Ja, wij herhalen het nog eens: ‘Bent u zó dwaas?’ Welke gedachten hebt u over de eeuwigheid? Wat is het fundament waarop u bouwt? Misschien denkt u: Ik zal steunen op Gods barmhartigheid, God is barmhartig. Zondaar, als u dat denkt, willen wij u waarschuwen. God is buiten Zijn Zoon niet barmhartig. Ja, wilt u steunen op Gods barmhartigheid die u veracht hebt? Hoe kunt u bestaan voor God, voor Wie geen huichelaar bestaan kan? Onze vraag aan u is: ‘Hebt u dan een verbond gesloten met de dood, de duivel en de hel?’ Misschien denkt u: Ik zal mij verontschuldigen en zeggen: ‘Ik kan mij niet bekeren.’ De Heere zal u antwoorden: ‘U gelooft dat zelf niet, want als dat voor u echt wáár was, zou u daardoor in de nood komen.’ De Heere zal zeggen: ‘U kunt niet omdat u niet wílt.’ Uw onmacht is moedwillig. U verschuilt u achter uw onmacht; dit argument ligt voor in uw mond, maar het is eigenlijk spotten. Kunt u als een zwak schepsel de toorn van God dragen?

Wanneer u hier klaagt over hoofdpijn, kiespijn of over een niersteen, bedenk toch wat het dán zal zijn. Misschien denkt u: Ik hoor deze ernstige preek wel aan, maar ik zal, zoals aan een droevig bericht, er niet veel geloof aan hechten en er niet te veel aan denken. Wel toehoorder, is dát uw mening? Wij bidden u in de naam van de Heere: sla toch acht op deze zaligheid!

Denk niet: u bent het maar die het zegt, het is slechts een woord van een mens. Nee, het is God Zelf Die spreekt. Wij zijn slechts gezanten van God en Christus. Kunt u de gunstige voorwaarden versmaden? Bieden deze u nog niet genoeg? Vindt u het nog te veel om onder de prediking van het Woord te komen? Hoe lang bent u al genodigd? De Heere komt nog steeds! Wat houdt u tegen? Waarom aarzelt u? Kiest u nog steeds de dood boven het leven, de vloek boven de zegen? Wilt u dan in uw zonden sterven?

U zegt misschien: ‘U brengt mij in het nauw, geef mij raad wat ik moet doen.’ Als er iemand door deze woorden in het nauw gebracht en geraakt is, zeggen wij: ‘Wees ervan overtuigd dat het Gods Woord is, dat het de Heere Zelf is Die tot u

spreekt.' Denk er ernstig over na wat het voordeel is om op deze zaligheid acht te slaan en hoe groot de schade is om die te veronachtzamen.

Ga naar de kerk met een biddend hart en vraag: 'Heere, open mijn hart zoals U het hart van Lydia hebt geopend.' Wordt u in uw geweten aangeraakt? Bid de Heere dat de overtuigingen toenemen; ga er niet aan voorbij en probeer ze niet te onderdrukken. Bedenk steeds dat u aan de rand van de hel staat. De duivel vraagt al naar u en hij steekt zijn hand al naar u uit om u weg te slepen.

Zondaar, dit is onze raad aan u. Geef aan deze raad toch gehoor. Vindt u het een kleinigheid deze raad te verwerpen? Wij denken aan Eliëzer, de knecht van Abraham. Hij kreeg van zijn heer de opdracht een vrouw voor Izaäk te gaan halen. Toen Abraham hem een eed wilde afnemen, maakte hij een kleine tegenwerping en zei: 'Mijn heer, als die vrouw mij niet wil volgen?' 'Het is goed', zei Abraham, 'als u uw best doet en ze wil u toch niet volgen, zo zult u rein zijn van deze mijn eed' (Genesis 24:41). Zo komt God ook tot Zijn knechten en zegt: 'U moet ze bidden en smeken, overtuigen

en waarschuwen.’ Wij doen onze plicht en brengen bij de Heere verslag uit en zeggen: ‘Heere, U stuurt ons naar die gemeente, maar als ze niet willen luisteren?’ De Heere zegt dan: ‘U bent rein van hun bloed; hun bloed is op hun hoofd (Ezechiël 33:4). Ik zal het niet van uw hand eisen.’

Ik wil afsluiten met een woord aan iemand die bekommerd van hart is; aan iemand die zegt: ‘Wist ik het maar of ik op die zaligheid acht gegeven heb.’ Kinderen van God, zal ik u enkele kenmerken noemen? U kunt het hieraan weten: heeft het Evangelie uw hart niet verwond toen het aan u verkondigd werd? Was het niet als prikkels en nagels die diep ingeslagen zijn? Was het niet als een scherp zwaard dat diep in uw ziel naar binnen drong? Zij die er acht op geslagen hebben, kunnen zeggen: ‘Hoe liefelijk zijn op de bergen de voeten van hem, die het goede boodschap, die de vrede doet horen; van hem, die goede boodschap brengt van het goede, die heil doet horen; van hem, die tot Sion zegt: Uw God is Koning.’

Zij die er acht op gegeven hebben, zitten onder de prediking van het Woord en luisteren met toepassing op zichzelf; ze gaan zichzelf niet voorbij. Ze luisteren uiterst aandachtig of er nog iets voor hen bij is, zoals ook de knechten van Benhadad deden. Ze luisterden scherp wat het antwoord van de koning zou zijn. Zij die met de zaligheid in hun leven ernst maken, hebben daarop acht gegeven. Ze verlangen naar de volkomen zaligheid en zeggen met de stervende Jakob: ‘Op uw zaligheid wacht ik, HEERE!’ Ze overdenken steeds wat het zal zijn als het geloof zal veranderd worden in het zien, en de hoop in het bezit. Zij die acht gegeven hebben op de zaligheid, gedragen zich als Lydia, toen ze bekeerd werd onder de prediking van Paulus. Ze zei tegen de apostelen: ‘Indien gij hebt geoordeeld, dat ik de Heere getrouw ben, zo kom in mijn huis, en blijf er’ (Handelingen 16:15). ‘En zij dwong ons’, zegt de apostel. Dit is ook het geval met deze mensen. Zij hebben voor de predikant, die voor hen het middel is geweest, zo’n hoge achting; ze zouden hun leven voor hem willen geven. Zie geliefden, dit zijn de zaken waarom het

gaat. Onderzoek uzelf; vel zelf een oordeel. Wij verkondigen het u, en u moet er acht op slaan.

Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen?

Wij hebben onze plicht gedaan en u dood en leven voorgehouden. Let erop wat u kiest. We eindigen dan met de woorden van onze tekst: ‘Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen?’ De Heere zegene dit Woord door Zijn Geest en drukke het op onze harten omwille van Zijn Zoon.

AMEN

Ja, ik wens abonnee te worden op de Reveil-serie.

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode:

.....

Plaats:

.....

Zend ook een proefnummer aan:

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode

.....

Plaats:

.....

.....
(Handtekening)

Deze antwoordkaart in envelop zenden naar: (voldoende frankeren)

Pieters Media bv
Voorstraat 5
4503 BH GROEDE

Uitgave
STICHTING “SMYTEGELT-FONDS”

REVEREIL-SERIE

Voorzitter
Ds. J. Westerink, Urk

Secretariaat
Heereweg 7, 2161 AB Lisse.

Vrije giften en abonnementsgeld
storten op IBAN: NL94 INGB 0000 5814 92
t.n.v. Penningmeester
“Smytegeltfonds”, Putten

Abonnement: € 12,- per jaar (10 ex.)

**Opgave nieuwe abonnees en
adreswijzigingen aan:**

Pieters Media bv,
Voorstraat 5,
4503 BH GROEDE

of per e-mail: reveil@pietersgroede.nl
www.reveilserie.nl